

Forskrift om adgang til å øke produksjonskapasiteten i kommersiell akvakultur ved bruk av nullutslippsteknologi

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur (akvakulturloven) §§ 5, 6, 7, 9, 10, 16, 24 og 26 og lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) §§ 7, 19 og 23.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Forskriften skal fremme akvakulturnæringens lønnsomhet og konkurransekraft innenfor rammene av en bærekraftig utvikling, bidra til verdiskaping på kysten og stimulere til å utvikle og ta i bruk miljøvennlig teknologi i næringen.

§ 2. Saklig og stedlig virkeområde

Forskriften gjelder norsk landterritorium og territorialfarvann, på kontinentalsokkelen og i Norges økonomiske sone.

Forskriften gir regler om adgang for innehaver av kommersielle akvakulturtillatelser til laks, ørret og regnbueørret til å øke produksjonskapasiteten i sjø dersom det benyttes anlegg med nullutslippsteknologi.

Forskriften gjelder ikke tillatelser til særlige formål etter forskrift 7. november 2022 nr. 1929 om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret kapittel 6 eller akvakulturtillatelser på land etter kapittel 7.

Forskriften gjelder ikke tillatelser tildelt etter forskrift 22. desember 2004 nr. 1799 om tillatelse til akvakultur av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret.

§ 3. Legaldefinisjoner

I forskriften her menes med:

- a. *Akvakultur*: produksjon av akvatiske organismer. Som produksjon regnes ethvert tiltak for å påvirke levende akvatiske organismers vekt, størrelse, antall, egenskaper eller kvalitet.
- b. *Akvakulturtillatelse*: tillatelse gitt i medhold av akvakulturloven, som ved registrering i akvakulturregisteret gir rett til bestemt type produksjon av bestemt art, i bestemt omfang, på en eller flere bestemte lokaliteter. Tillatelsen består av tilsagn og vedtak om klarering av lokalitet.

- c. *Biomasse*: den til enhver tid stående mengde av levende fisk (målt i kilogram eller tonn).
- d. *Lokalitet*: geografisk avgrenset område på land eller i vann som akvakulturtillatelse er gitt for eller søkt gitt for.
- e. *Produksjonsenhet*: konstruksjon som er egnet til bruk for akvakultur og som er plassert eller skal plasseres på en lokalitet.
- f. *Nullutslippsteknologi*: en teknologi for produksjonsenheter for akvakultur som sikrer at at egg og frittsvømmende stadier av lakselus ikke slippes ut i frie vannmasser og som gjør det mulig å samle opp minst 50% av slam produsert i enheten.

Kapittel 2. Adgang til økt produksjon

§ 4. Adgang til økt produksjon ved bruk av nullutslippsteknologi

Innehaver av tillatelse til oppdrett av kommersiell matfisk av laks, ørret og/eller regnbueørret registrert i akvakulturregisteret har rett til å øke produksjonskapasiteten dersom vilkår om bruk av produksjonsenheter med nullutslippsteknologi knyttet til den enkelte tillatelse aksepteres.

Den økte produksjonskapasiteten innebærer at produksjonskapasiteten til en akvakulturtillatelse som oppfyller vilkårene i første ledd kan øke med 300% av tildelt kapasitet i den enkelte tillatelse slik det fremgår av akvakulturregisteret.

All kapasitet tilknyttet akvakulturtillatelsen må produseres i en eller flere produksjonsenheter med nullutslippsteknologi.

§ 5. Melding om økt produksjonskapasitet

Innehaver av tillatelse som omtalt i § 4 første ledd kan innen 1. januar 2026 gi melding til Fiskeridirektoratet om at bestemte tillatelser ønskes tilknyttet ordningen med økt produksjonskapasitet.

Innehaveren må innen fem år etter at ønsket om tilknytning ble sendt gi melding til Fiskeridirektoratet om at vilkåret om bruk av nullutslippsteknologi aksepteres for tillatelsen. Denne meldingen må inneholde opplysninger om hvilke lokaliteter og produksjonsenheter som omfattes av produksjonen med nullutslippsteknologi.

Fiskeridirektoratet kan etter søknad forlenge fristen for melding om aksept av vilkår for nullutslippsteknologi.

Produksjonsenhetene må ha de godkjenninger som fremgår av kapittel 3. Den første meldingen må identifisere minst én produksjonsenhet og én lokalitet, og innehaver av tillatelse vil ha fri adgang til å knytte nye produksjonsenheter og lokaliteter til ordningen dersom

produksjonsenhetene har de godkjenninger som følger av kapittel 3 og øvrige vilkår for lovlig drift er oppfylt. Lokalteter som benyttes til produksjonsenheter med nullutslippsteknologi kan også benyttes til produksjon med annen teknologi, så lenge øvrige vilkår for lovlig drift er oppfylt.

Økt produksjonskapasitet for tillatelsen inntreffer ved innsendt melding som nevnt i denne bestemmelsens annet ledd. Det er tildelt kapasitet i akvakulturregisteret når melding som nevnt i annet ledd sendes, som avgjør hvilken produksjonskapasitet tillatelsen skal ha med den økte produksjonskapasiteten.

Etter at vilkåret om nullutslippsteknologi er akseptert kan innehaveren av tillatelsen likevel benytte biomasse tilhørende tillatelsen innenfor eksisterende felles biomassetak uten nullutslippsteknologi. Denne adgangen opphører når grensen for dagens kapasitet på tillatelsen uten økt produksjonskapasitet er nådd i produksjonen med nullutslippsteknologi.

§ 6. Informasjon i Akvakulturregisteret

Akvakulturregisteret skal inneholde nødvendig informasjon om økt produksjonskapasitet, jf. forskrift 28. desember 2005 nr. 1706 om Akvakulturregisteret § 4 første ledd a.

På den enkelte tillatelse skal det registreres at tillatelsen er ønsket tilknyttet ordningen med økt produksjonskapasitet og dato for mottak av meldingen om ønsket tilknytting, jf § 5 første ledd, skal registreres i akvakulturregisteret.

Når meldingen om at vilkåret om bruk av nullutslippsteknologi aksepteres skal registerets opplysninger om produksjonskapasiteten til tillatelsen økes i tråd med bestemmelsen i § 5 femte ledd og registeret skal opplyse om vilkåret for den økte produksjonskapasiteten på den enkelte tillatelse.

§ 7. Oppsigelse av økt produksjonskapasitet

Innehaver av tillatelse som har fått økt produksjonskapasitet etter reglene i § 5 kan trekke seg fra ordningen når han selv ønsker det. I oppsigelsen må innehaveren oppgi dato for når den økte produksjonskapasiteten skal opphøre. Fra samme dato oppheves vilkåret om produksjon med nullutslippsteknologi, og produksjonskapasiteten ved tillatelsen følger da av gjeldende regler i forskrift 1. januar 2017 nr. 61 om produksjonsområder for akvakultur av matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret.

Kapittel 3. Krav til produksjonsenhet

§ 8. Godkjenning av produksjonsenhet med nullutslippsteknologi

Før en produksjonsenhet med nullutslippsteknologi kan tas i bruk til akvakultur må det være dokumentert av en upartisk sakkyndig faginstans at produksjonsenheter konstruert slik at egg og frittsvømmende stadier av lakselus ikke slippes ut i frie vannmasser og at minimum 50% av det slammet som utvikles ved produksjonen i anlegget kan samles opp.

§ 9 NYTEK 23

Før en produksjonsenhet med nullutslippsteknologi kan tas i bruk til akvakultur må akvakulturanlegget ha utferdiget anleggssertifikat etter forskrift 22. august 2022 nr. 1484 om krav til teknisk standard for akvakulturanlegg for fisk i sjø, innsjø og vassdrag.

Kapittel 4. Driftskrav

§ 10 Generelt om driftskrav

Vilkåret om nullutslippsteknologi er et driftskrav. I tillegg er virksomheten ved produksjonsenheten underlagt de generelle regler for akvakulturvirksomhet i sjø på den aktuelle lokaliteten. Unntak følger av bestemmelsene i denne forskriften.

Ved utferdigelse av nødvendig tillatelse etter lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur, lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv., lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensinger og om avfall, lov 21. juni 2019 nr. 70 om havner og farvann og/eller lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd kan det settes vilkår. Slike vilkår kan fravike generelle regler for akvakulturvirksomhet i sjø på den aktuelle lokaliteten, herunder bestemmelsene i §§ 12 -15, når dette er begrunnet i forhold knyttet til den aktuelle produksjonsenheten.

§ 11 Forholdet til forskrift 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg

Reglene i forskrift 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg kommer til anvendelse ved akvakultur i produksjonsenheter med nullutslippsteknologi, med de unntak som følger av bestemmelsene i §§ 13-15 og etter dispensasjon etter forskrift 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg § 68. Vilkåret om «særlige tilfeller» i § 68 anses oppfylt når søknad om dispensasjon er saklig begrunnet i det forhold at driften foregår i den aktuelle produksjonsenheten med nullutslippsteknologi.

§ 12 Driftsplan og brakklegging

Forskrift 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg § 40 kommer til anvendelse med unntak av tredje ledd om brakklegging som ikke får anvendelse etter hver produksjonssyklus i produksjonsenheter med nullutslippsteknologi. Slike produksjonsenheter skal gjennomgå forsvarlig smittesanering mellom hver produksjonssyklus. Mattilsynet kan treffe vedtak om brakklegging av den enkelte lokalitet med en eller flere produksjonsenheter med

nullutslippsteknologi eller koordinert brakklegging av et område når dette er nødvendig av hensyn til fiskehelse.

§ 13 Tetthet

Fisketettheten i produksjonsenheter skal være forsvarlig, herunder tilpasset vannkvalitet, fiskenes atferdsmessige og fysiologiske behov, helsestatus, driftsform og fôringsteknologi.

Forskrift 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg § 25 annet ledd gjelder ikke.

§ 14 Antall fisk

Antall fisk per produksjonsenhet skal ikke overstige 1 000 000.

Forskrift 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg § 47a første ledd gjelder ikke.

§ 15 Lus

Forskrift 12. mai 2012 nr. 1140 om bekjempelse av lakselus i akvakulturanlegg gjelder for akvakultur i produksjonsenheter med nullutslippsteknologi med følgende unntak.

Plikten til å foreta telling av lus og rapportering etter forskrift 12. mai 2012 nr. 1140 om bekjempelse av lakselus i akvakulturanlegg §§ 6 og 10 gjelder én gang hver måned. Rapporteringsfrist er samme dag som frist for rapportering etter forskrift 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg § 44 fjerde ledd. Det er temperaturen i vannet i produksjonsenheter som skal rapporteres, ikke sjøtemperaturen.

Dersom lusetellingen indikerer en økning av antall lus som ikke kan forklares av andre forhold enn smitte fra sjøen utenfor anlegget, plikter innehaver av tillatelse å gjennomføre tiltak for å undersøke om barrieren som skal sikre at lus ikke slipper ut fra anlegget er effektivt. Dersom barrieren ikke er effektiv, skal det umiddelbart iverksettes tiltak for å utbedre denne.

Plikten etter forskrift 12. mai 2012 nr. 1140 om bekjempelse av lakselus i akvakulturanlegg § 8 tredje ledd gjelder også ved oppdrett i produksjonsenheter med nullutslippsteknologi. Tiltaksplikten er oppfylt dersom innehaver av tillatelse kan dokumentere at det ikke kan slippe lus ut av anlegget.

Innehaver av tillatelse er uavhengig av lusetellingene pliktig til å overvåke barrieren for utslipp av lakselus i eget anlegg. Dersom det avdekkes svikt i barrieren som ikke kan utbedres innen kort tid skal innehaver av tillatelse varsle Fiskeridirektoratet uten ugrunnet opphold.

§ 16 Forholdet til Trafikklyssystemet

Tillatelser som er tilknyttet ordningen med økt produksjonskapasitet med vilkår om bruk av produksjonsenheter med nullutslippsteknologi er unntatt fra nedjustering av produksjonskapasitet etter forskrift med hjemmel i forskrift 16. januar 2017 nr. 61 om produksjonsområder for akvakultur av matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret §§ 9 eller 10

Ved tilbud om prosentvis økning av produksjonskapasitet etter forskrift med hjemmel i forskrift 16. januar 2017 nr. 61 om produksjonsområder for akvakultur av matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret § 11 skal tilbud gis på bakgrunn av 1/3 av dagens kapasitet ved tillatelser med økt produksjonskapasitet med vilkår om bruk av produksjonsenheter med nullutslippsteknologi.

Kapittel 5. Tilsyn og reaksjoner

§ 17 Tilbaketrekking av adgang til økt produksjonskapasitet

Dersom driftserfaringene viser at en eller flere av de produksjonsenheter som er godkjent etter § 8 ikke oppnår produksjon der lakseluslarver ikke slippes ut i frie vannmasser kan Fiskeridirektoratet trekke tilbake den økte produksjonskapasiteten. Adgang til omgjøring forutsetter at innehaver av tillatelse ikke innen rimelig tid kan utbedre produksjonsenheten og derved oppnå at lakseluslarver ikke slippes ut i frie vannmasser.

Innehaver av tillatelse skal varsles dersom Fiskeridirektoratet vurderer å trekke tilbake økt produksjonskapasitet. Innen 4 uker etter at varselet er mottatt plikter innehaver av tillatelse å utarbeide en plan for tilbakeføring av produksjonskapasiteten til produksjonsrammen uten økt produksjonskapasitet. En slik plan skal utarbeides selv om innehaver av tillatelse mener at vilkårene for omgjøring ikke er til stede.

Innehaver av tillatelse kan også innen samme frist utarbeide en plan som innebærer at all produksjon knyttet til den eller de tillatelser som er gitt økt produksjonskapasitet innen rimelig tid igjen foregår i produksjonsenheter med nullutslippsteknologi som er godkjent etter § 8. Foreligger en gjennomførbar plan har Fiskeridirektoratet ikke adgang til å trekke tilbake den økte produksjonskapasiteten.

Dersom Fiskeridirektoratet treffer vedtak om tilbaketrekking, må det samtidig treffes vedtak om tilbakeføring av produksjonskapasiteten. Vedtaket om tilbakeføring av produksjonskapasiteten skal følge planen utarbeidet av innehaver av tillatelse dersom det ikke er saklig grunn til å fravike den.

Kapittel 6. Avsluttende bestemmelser

§ 18 Tilsyn m.v.

Fiskeridirektoratet fører tilsyn med oppfølgingen av forskriften.

§ 19 Straff og administrative sanksjoner

Overtredelse av forskriften her og vedtak i medhold av den kan straffes etter akvakulturloven § 31 og medføre administrative sanksjoner etter akvakulturloven §§ 27- 30.

§ 20 Dispensasjon

Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften.